

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M. B.**, bytom v K., zastúpený JUDr. Jaroslavom Bódišom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Turistická č. 11, proti odporkyňi **Slovenskej republiky – Slovenská správa ciest**, Bratislava, Miletičova č. 19, Organizačná zložka Investičná výstavba a správa ciest Košice, Kasárenské nám. č. 4, **o zaplatenie 27.301,24 Eur s príslušenstvom** vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 135/2011, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. apríla 2014 sp. zn. 11 Co 148/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporkyňi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 11. októbra 2012 č. k. 36 C 135/2011 – 190 zamietol návrh navrhovateľa. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Navrhovateľ podanie žalobného návrhu odôvodnil tým, že bol vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území V., obec P., okres P., zapísaných v Katastri nehnuteľností, vedenom na Správe katastra P. na LV č. X., parcely č. X. – zastavené plochy a nádvoria o výmere 18 m² a parcely č. X. – zastavené plochy a nádvoria o výmere 909 m² a nehnuteľností vedených na LV č. X., parcely č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere 345 m², parcely č. X. – ostatné plochy o výmere 386 m² a parcely č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere 986 m². Na uvedených parcelách bola vybudovaná komunikácia cesta I. triedy. Uvedené parcely kúpnyimi zmluvami uzavretými medzi navrhovateľom ako predávajúcim a odporkyňou akom kupujúcou z 22. októbra 2008 previedol navrhovateľ na odporkyňu. Za obdobie od 12. júna 2009, resp. 7. februára 2007 do 22. októbra 2008 došlo u odporkyne k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko užívala pozemky,

ktoré boli vo vlastníctve navrhovateľa bez právneho titulu a bez toho aby za užívanie predmetných pozemkov platila. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že navrhovateľ sa stal vlastníkom predmetných nehnuteľností na základe kúpnych zmlúv zo 17. mája 2006 a zo 17. novembra 2006, ktoré odkúpil od pôvodných vlastníkov. Na predmetných nehnuteľnostiach už v tom čase bola vybudovaná cestná komunikácia – cesta I. triedy. Navrhovateľ v čase kúpy nehnuteľností mal vedomosti o tom, že na pozemkoch sa nachádzajú aj cesty. Dospel k záveru, čo navrhovateľ vo svojej výpovedi aj potvrdil, že navrhovateľ pozemky kupoval za účelom získania nájomného, prípadne iného plnenia práve z dôvodu, že na týchto pozemkoch sa nachádza miestna komunikácia. Súd prvého stupňa preto posudzoval bezdôvodné obohatenie v dvoch časových rovinách. Prvá je vznik bezdôvodného obohatenia v čase prevzatia veci bez právneho dôvodu. Moment prevzatia časti nehnuteľnosti je momentom odňatia vlastníctva bez právneho dôvodu, dôsledkom čoho je vznik bezdôvodného obohatenia. Subjektom na uplatnenie nároku (vecne aktívne legitimovaný) je v danom prípade osoba, ktorej vlastníctvo bolo odňaté. Takýmito subjektmi sú predchádzajúci vlastníci pozemkov. K protiprávnemu odňatiu nehnuteľností došlo vo vzťahu k pôvodným vlastníkom. Druhá časová rovina vzniku bezdôvodného obohatenia je celé obdobie neoprávneného užívania. Stav obmedzenia výkonu vlastníckych práv navrhovateľa trval v období od 12. júna 2006, resp. 7. februára 2007 do 22. októbra 2008. Nárok navrhovateľa súd posúdil ako nárok v rozpore s dobrými mravmi, ktoré posudzoval s prihliadnutím na okolnosti za akých došlo k získaniu vlastníctva sporných nehnuteľností navrhovateľom. Navrhovateľ mal vedomosti, že nehnuteľnosti sú trvalo zastavané cestami. Navrhovateľ konal v úmysle získať následne finančné výhody a to že v danom prípade kupoval zaťažené nehnuteľnosti o čom svedčí aj nízka cena týchto nehnuteľností za ktoré ich kúpil a následne odpredal odporkyni za značne vyššiu hodnotu.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 9. apríla 2014 sp. zn. 11 Co 148/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Navrhovateľ v konaní si uplatňoval právo na vydanie bezdôvodného obohatenia ako jedno z oprávnení vlastníka. Ide o nárok, ktorého priznanie by bolo vo vzťahu k navrhovateľovi v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že rozpor s dobrými mravmi je potrebné vidieť v širších súvislostiach a teda aj v okolnostiach, za ktorých došlo k získaniu vlastníctva navrhovateľom, keďže v čase kúpy nehnuteľností bol dostatočne oboznámený so stavom nehnuteľností

v prírode a s vedomosťou, že tieto sú trvale zastavané cestami a mal v úmysle získať následne finančné výhody, keďže kupoval zaťažené nehnuteľnosti za nízku cenu s úmyslom ich odpredať odporkyňi za značne vyššiu hodnotu, za ktorú ich kúpil, čo aj urobil. Navrhovateľ tak už pri kúpe nehnuteľností získal určité finančné zadost'účinenie, a preto za daného stavu by nebolo spravodlivé poskytnúť mu súdnu ochranu spočívajúci v priznaní bezdôvodného obohatenia.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ. Žiadal dovolací súd aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Prípustnosť dovolania odôvodnil § 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Nestotožnil sa so záverom odvolacieho súdu, v ktorom sa stotožnil s tým, že súd prvého stupňa zamietol žalobu v dôsledku aplikácie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka teda z dôvodu, že nárok uplatnený navrhovateľom je nutné považovať za nárok v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 Co 206/2012, ako aj na rozhodnutia Okresného súdu Prešov sp. zn. 17 C 174/2008, Okresného súdu Košice I sp. zn. 25 C 25/2009, Okresného súdu Prešov sp. zn. 10 C 367/2008 a uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17 Co 24/2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 8/2009, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 4525/2011, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 1405/2005 Ústavného súdu ČR v rozhodnutí I. ÚS 1607/11, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 672/2012, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 52/2009 a nález Ústavného súdu SR III. ÚS 237/09. Z rozsudku odvolacieho súdu, ktorý konštatoval, že nárok navrhovateľa je nutné považovať za nárok v rozpore s dobrými mravmi, možno dedukovať, že postavenie stavby na cudzom pozemku a užívanie cudzieho pozemku bez nutnosti za užívanie aj platiť je v súlade s dobrými mravmi. To sa prieči všetkým zásadám a princípom, na ktorých je koncipovaná jednak Ústava SR, ako aj Listina základných práv a slobôd a taktiež Občiansky zákonník.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa uviedla, že krajský súd správne posúdil vec a rozhodol v súlade so zákonom. Navrhovateľ nadobudol vlastníctvo k pozemkom v čase, keď bola na nich vybudovaná komunikácia už niekoľko desaťročí a s vedomím, že kupuje pozemky pod cestami. V čase podania žaloby pozemky boli už vo vlastníctve odporkyne, ktorá ich od navrhovateľa odkúpila.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas navrhovateľ zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovolanie navrhovateľa smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených rozhodnutí. Prípustnosť dovolania preto z § 238 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti

dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Navrhovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Navrhovateľ v dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení vec (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu otázky dôvodnosti a opodstatnenosti dovolania (t. j. danosti dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), pokiaľ nedospeje k záveru, že dovolanie je procesne prípustné. V prejednávanvej veci pri skúmaní otázky prípustnosti dovolania bolo zistené, že tento opravný prostriedok navrhovateľa nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný (nie je podaný proti žiadnemu z rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., v dovolacom konaní nevyšli najavo procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. – nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby

dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Z podaného vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky za opísaného stavu veci nemohol (nesmel) v dovolacom konaní postúpiť do ďalšieho štádia prieskumu a podrobiť skúmaniu správnosť právnych záverov odvolacieho súdu. Po zistení procesnej neprípustnosti dovolania má Najvyšší súd Slovenskej republiky povinnosť takéto dovolanie bez ďalšieho odmietnuť (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.); nemá možnosť zaoberať sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z vád uvedenou v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na uloženie tejto povinnosti (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2015

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová